

فرار از خانه در نوجوانان

رزیتا داوری آشتیانی

فوق تخصص روانپزشکی کودک
و نوجوان

دانشگاه علوم پزشکی شهید
بهشتی

اطلاعات به دست آمده از نوجوان و والدین در مورد
شرایطی که منجر به ترک منزل شده با هم متفاوت است

• ۲۲% موارد ، ترک منزل را ترکیبی از فرار و بیرون کردن می دانند

تظاهرات بالینی

- اعتماد به نفس ضعیف
- احساس ناامنی و ترس علیرغم شجاعت ظاهری و نافرمانی
- احساس بی کفایتی در تمام ابعاد (تحصیلی، اجتماعی و روابط بین فردی)

تظاهرات بالینی

- سابقه طولانی از شکست های مکرر
- عملکرد تحصیلی ضعیف
- طرد شدن از جانب همسالان موفق خود
- ورود به گروه هایی که مشکلاتی مشابه دارند

تظاهرات بالینی

- انتخاب راهکارهای ناسازگارانه برای انطباق با استرس از جمله فرار از منزل
- احساس اینکه روی محیط چندان اثری ندارند
- احساس اینکه روی والدین خود تاثیر گذار نیستند ، به دلیل داشتن والدین کنترل کننده، سوء رفتارگر، غفلت کننده و بی علاقه
- از طرف بزرگسالان دیگر نظیر معلمین نیز احترام نمی گیرند
- در نتیجه ترک خانه تلاشی برای ساختن اعتماد به نفس است

عوامل خطر

- وقوع بالای سوء رفتار جنسی همزمان و یا در گذشته در هر دو جنس
- دوسوم دختران و یک سوم پسران مورد سوء رفتار قرار گرفته اند
- سابقه کودک آزاری همراه است با :
  - افسردگی، اضطراب، حملات تجزیه ای، اختلال عملکرد جنسی ،
  - ارتکاب اعمال جنسی، سوء مصرف مواد، اختلال سلوک، ترس از مردان و اشکال در برقراری روابط بین فردی نزدیک

عوامل خطر

- سابقه مصرف الکل و سایر مواد حتی قبل از فرار
- شیوع فرارهای مکرر از مدرسه و جرم های کوچک
- نوجوانانی که مشکل اصلی آنها **اختلال سلوک** است :
  - ✓ در **سنین پایین تر** فرار می کنند
  - ✓ **طولانی تر** بیرون از خانه می مانند
  - ✓ **مشکلات و دردهای جدی** تری پیدا می کنند
- در قربانیان کودک آزاری نیز مدت ترک منزل به مدت زمان طولانی تر و به مسافت دورتر دیده می شود

فرار به قصد ماجراجویی

- به دنبال هیجان هستند
- نوجوانان با خصوصیات ضداجتماعی که تابع قانونی برای آمد و رفت به خانه نیستند
- ممکن است ماه ها یا سال ها بیرون از خانه بمانند
- احتمال اینکه دیگران را مورد سوء رفتار یا بهره کشی قرار دهند بالاست
- احتمال شکل گیری کامل شخصیت ضد اجتماعی زیاد است

گروه های خاص

نوجوانان در گروه های LGBTQ (میزان بیشتر افسردگی و افکار خودکشی)

قربانیان سوء رفتار و غفلت

نوجوانان مقیم در مراکز نگهداری

عوامل خطر

شایع ترین دلیلی که برای ترک منزل می آورند: فرار از فضای منفی حاکم بر خانه است

فرار در برخی دختران به دلایل زیر انجام می گیرد:

- ✓ دستیابی به یک رشته آرزوهای دوردست
- ✓ کسب شهرت
- ✓ درآمد و موقعیت جدید
- ✓ کامیابی عشقی که در چارچوب خانواده به راحتی امکانپذیر نیست
- ✓ رهایی از ازدواج‌های مصلحتی و تحمیلی

• برخی از نوجوانانی که اقدام به فرار می کنند با همسالان خود هیچ تفاوتی ندارند:

✓ارتباط خوبی با والدین دارند

✓در هنگام فرار های خود با والدین در ارتباطند

✓با دوستان خود ارتباط نزدیکی دارند

✓عملکرد تحصیلی خوبی دارند

✓اپیزودهای فرار کوتاه، کم، و با حفظ امنیت انجام می شود

اختلالات روانپزشکی همراه

- دیس تایمیا
- افسردگی ۲۰-۸۰٪
- اقدام به خودکشی در یک سوم موارد
- سوء مصرف مواد
- اختلال سلوک
- اختلالات اضطرابی بویژه در آنها که اختلال بیش فعالی و یا اختلالات یادگیری دارند
- به میزان کمتر اختلالات سایکوتیک

پژوهش های بومی در مورد علل فرار از خانه

- مهم ترین عامل: خانواده
- عمده ترین علت از بین عوامل خانوادگی به ترتیب جدایی والدین، نابسامانی های خانوادگی، اعتیاد یکی از والدین به ویژه پدر و سوء رفتار برادر بزرگ تر با خواهران

نتایج یک مطالعه در ایران

- شرکت کننده ها: دختران نوجوان بستری در بخش روانپزشکی به دلیل فرار از خانه در طول یک سال
- نتایج ارزیابی ها: ۱۰۰٪ مبتلا به اختلال دوقطبی، مواردی اختلالات بیش فعالی، اضطرابی و سلوک، ۵۰٪ سابقه اقدام به خودکشی، ۹۰٪ سابقه مصرف مواد مخدر، ۵۰٪ ترک تحصیل

الڱوى والدين

الگوی والدین

- ارتباط ضعیف والد-کودک (شایع ترین یافته)
- والدین انتقاد کننده (در اکثر موارد)
- والدینی که هیچ وقت احساس رضایت از فرزندان ندارند
- حمایت و تعهد ضعیف والدین در قبال فرزندان
- استانداردهای رفتاری بالا یا نامشخص بدون کمکی به فرزندان برای رسیدن به آنها
- سوء رفتار کلامی و گاهی فیزیکی به دلیل ناکامی از رفتار فرزندان

الگوی والدین

- **انضباط ناپایدار**
- **فقدان نظارت**
- **گذراندن زمان ناکافی** با فرزندان و بی علاقه‌گی به فعالیت های آنها
- **عدم حضور برای کمک** به فعالیت های درسی، تعامل با معلمان یا بحث در مورد مشکلات
- **در موارد کمی وجود شخصیت ضد اجتماعی و یا سوء مصرف الکل و مواد** در والدین
- **وجود افسردگی، سایکوز و یا بهره هوشی پایین** در برخی موارد

نقش تکنولوژی و شبکه های اجتماعی مجازی

- ارتباطات مجازی ممکن است باعث افزایش خطر فرار از منزل شود ???